

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

TYÖNANTAJAN SEURAAMUSMAKSU

Reilua työelämää -verkkoseminaari 12.11.2021

Emma Rimmanen
Maahanmuuttovirasto / oikeuspalvelu

TYÖNANTAJAN SEURAAMUSMAKSU (1/3)

- Työsopimuslaki 11 a luku (451/2012)
- Perustuu työnantajasanktiodirektiiviin 2009/52/EY
- Tavoitteena ja tarkoituksena
 - kieltää EU:n alueella laittomasti oleskelevien henkilöiden työhönotto ja näin ehkäistä laitonta maahanmuuttoa
 - vähentää pimeän työn houkuttelevuutta
 - suojella laittomasti maassa oleskelevaa hyväksikäytöltä

TYÖNANTAJAN SEURAAMUSMAKSU (2/3)

- Seuraamusmaksu voidaan määrätä sellaiselle työnantajalle, joka on ottanut työhön laittomasti maassa oleskelevan kolmannen maan kansalaisen
 - Työnteko-oikeuden puuttuminen ei tarkoita, että henkilö oleskelee laittomasti maassa
- Rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus, suuruudeltaan 1 000 – 30 000 euroa
- Suuruutta määrättäessä otetaan huomioon
 - työnantajan menettelyn tahallisuus ja toistuvuus
 - muut työsuhteen syntyolosuhteet ja sen ehdot
 - laittomasti maassa oleskelevien työntekijöiden lukumäärä
- Yksi seuraamusmaksua koskeva päätös voi kattaa useamman työntekijän työhön ottamisen, jos se voidaan katsoa yhdeksi työvoimanhankintaa koskevaksi tapahtumaksi

TYÖNANTAJAN SEURAAMUSMAKSU (3/3)

- Seuraamusmaksun määrittämisessä noudatetaan hallintolakia
→ työnantajalle tai toimeksiantajalle varattava mahdollisuus tulla kuulluksi asiassa
- Seuraamusmaksun määrittämisestä koskeva menettely on saatettava vireille viimeistään kahden vuoden kuluessa siitä, kun työntekijän työsuhde on päättynyt
- Seuraamusmaksuasian vireilletulo:
 - ulkomaisen työvoiman valvonnan seurauksena → aluehallintovirasto (työsuojeluviranomainen), poliisi, raja
 - lupakäsittely → Maahanmuuttovirasto
 - ulkopuolisen ilmianto tai ulkomaalaisen oma ilmoitus

PALAUTTAMISKUSTANNUKSET

- Työnantaja tai toimeksiantaja on velvollinen korvaamaan myös laittomasti maassa oleskelevan työntekijänsä palauttamisesta aiheutuneet kustannukset
 - jos palautusmenettely on toteutettu ja
 - työnantaja on omalla toiminnallaan vaikuttanut työntekijän maahantuloon tai maassaoloon (esim. rekrytointi, matkajärjestelyt, asunnon hankkiminen)
- Seuraamusmaksusta erillinen asia
- Maahanmuuttovirasto määrää työnantajan tai toimeksiantajan maksamaan seuraamusmaksun ja palauttamiskustannukset valtiolle

SEURAAMUSMAKSU ALIHANKINTATILANTEISSA (1/2)

- Seuraamusmaksua sovelletaan myös työnantajan sopimuspuoleen ja muuhun sopimuspuoleen (TSL 11 a luku 1 §)
 - seuraamusmaksumenettely koskee myös toimeksiantajaa, joka käyttää alihankintaa
 - sääntely kattaa kaikki alihankintaketjuun kuuluvat alihankkijat sekä pääasiallisen toimeksiantajan

Toimeksiantajan vastuu:

- Jos laittomasti maassa olevan työntekijän työnantaja on alihankkija, vastaa tämän välitön toimeksiantaja seuraamusmaksusta ja palauttamiskustannuksista yhteisvastuullisesti työnantajan kanssa
- Seuraamusmaksu voidaan määrätä toimeksiantajalle vain, jos se määrätään myös työnantajalle
- Palauttamiskustannukset voidaan määrätä toimeksiantajalle, jos toimeksiantaja on vaikuttanut laittoman työntekijän maahantuloon tai maassaoloon

SEURAAMUSMAKSU ALIHANKINTATILANTEISSA (2/2)

Pääasiallisen toimeksiantajan vastuu:

- pääasiallinen toimeksiantaja tai toimeksiantajana toimiva muu alihankkija on velvollinen yhteisvastuullisesti alihankkijana toimineen työnantajan kanssa maksamaan
 - seuraamusmaksun, jos he tiesivät työntekijän oleskelevan laittomasti maassa
 - sekä palauttamiskustannukset, jos pääasiallinen toimeksiantaja tai toimeksiantajana toimiva muu alihankkija on vaikuttanut laittoman työntekijän maahantuloon tai maassaoloon

KAKSOISRANGAISTAVUUDEN KIELTO

- Seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta rikosprosessissa tai joka on lainvoimaisesti tuomittu rangaistukseen samasta teosta
 - rikosoikeudellinen järjestelmä on ensisijainen seuraamusmaksuun nähden
- Kaksoisrangaistavuuden kielto ei estä määräämistä seuraamusmaksua, jos
 - rikoksesta epäillään, syytetään tai on rangaistu luonnollista henkilöä (*työnantajan edustaja*)
 - koska seuraamusmaksu määrätään aina oikeushenkilölle (*työnantaja*)
- Kaksoisrangaistavuuden kielto estää seuraamusmaksun määräämisen, jos
 - hallinnollinen seuraamus kohdennetaan yhteisvastuullisesti työnantajaan ja sen edustajaan tai
 - työnantaja ja työnantajan edustaja ovat sama henkilö (esimerkiksi pienet toiminimet)

VASTUUSTA VAPAUTUMINEN (1/2)

- Työnantaja, välitön toimeksiantaja, pääasiallinen toimeksiantaja ja toimeksiantajana toimiva muu alihankkija ei ole velvollinen maksamaan seuraamusmaksua, jos voimassa oleva oleskelulupana tai muuna oleskeluoikeuden antavana asiakirjana esitetty työntekijää koskeva asiakirja oli väärennetty eikä hän tiennyt siitä
- Seuraamusmaksua ja palauttamiskustannuksia koskeviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen

VASTUUSTA VAPAUTUMINEN (2/2)

- Välitön toimeksiantaja ei ole velvollinen maksamaan seuraamusmaksua tai palauttamiskustannuksia, jos
 - hän voi osoittaa hankkineensa työnantajana olevalta alihankkijalta tilaajavastuulain 5 §:ssä tarkoitetut selvitykset ja todistukset
 - ja hän on huolehtinut alihankkijan kanssa tekemissään sopimuksissa tai muutoin käytettävissään olevin keinoin siitä, että työnantajan käyttämällä työntekijöillä on ulkomaalaislaissa tarkoitettu työntekijän oleskelulupa tai muu oleskeluoikeuden antava asiakirja.

KÄSITTEET

Laillinen oleskelu:

- Laillisella oleskelulla tarkoitetaan ulkomaalaisen maassa oleskelua asianmukaisin ja voimassa olevin luvuin. Maassa oleskelu on laillista silloin, kun ulkomaalainen oleskelee maassa voimassa olevalla viisumilla, viisumivapauden perusteella tai voimassa olevalla oleskeluluvalla. Ulkomaalainen saa oleskella laillisesti maassa myös oleskelulupa- ja turvapaikkahakemuksen käsittelyn ajan.
- Ulkomaalaislaki (301/2004) 40 §

Kolmannen maan kansalainen:

- Ulkomaalainen, joka ei ole EU-kansalainen tai häneen rinnastettava eli Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalainen

Työnteko-oikeus:

- Oleskelulupaan, oleskeluoikeuteen, viisumiin tai viisumivapauteen perustuva oikeus tehdä Suomessa ansiotyötä
www.migri.fi/hakijan-tyonteko-oikeus

TIIVISTELMÄ

Kenelle seuraamusmaksu voidaan määrätä

- työnantajalle
- yhteisvastuullisesti työnantajana toimivalle alihankkijalle sekä toimeksiantajalle
- yhteisvastuullisesti pääasialliselle toimeksiantajalle tai toimeksiantajana toimivalle muulle alihankkijalle sekä työnantajana toimivalle alihankkijalle

Kriteerit seuraamusmaksun määräämiselle

- työntekijä on laittomasti maassa oleskeleva kolmannen maan kansalainen
- ei epäillä samasta teosta rikosprosessissa
- ei ole tuomittu samasta teosta rangaistukseen
- rekrytointi ei perustu työntekijän esittämään väärennettyä oleskelulupaa tai oleskeluoikeutta koskevaan asiakirjaan
- välitön toimeksiantaja ei ole noudattanut tilaajavastuulain 5 §:ää

LISÄTIETOJA TYÖNANTAJALLE

www.migri.fi/tyonantajalle

- työnantajan rooli oleskelulupa-asiassa
- työnantajan Enter Finland
- työnantajan velvollisuudet ulkomaista työvoimaa palkatessa
- työnantajien usein kysytyt kysymykset
- hyödyllisiä linkkejä työnantajalle
- verkkoseminaarit

Työnantajien palvelunumero

0295 419 601

palvelee arkipäivisin
klo 8.30-12

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Kiitos

Migri.fi
@Maahanmuuttovir

